

Lietuvos Respublikos Seimo Valdybai

2022-04-11, Vilnius

Dėl parlamentinio tyrimo, kuris įvertintų lošimų ir loterijų rinkos reguliavimo ir priežiūros valstybinių įstaigų veiklą, padariusią esminę žalą valstybės biudžetui ir viešajam interesui

Karas Ukrainoje daro neigiamą įtaką šalies ūkiui, todėl neišvengiamas biudžeto pajamų mažėjimas, o išlaidų daugės. Todėl valstybė turėtų ieškoti kokybiškesnių valdymo sprendimų reguliuojamose ūkio srityse. Viena iš tokiai sričių – loterijų ir lošimų rinka.

Nacionalinės lošimų ir žaidimų verslo asociacijos nuomone, pagrįsta daugybiniais faktais, vidurinės grandies valstybės tarnautojų, reguliuojančių lošimų ir loterijų rinką, nekompetencija ir (ar) korupcija padarė ir toliau daro esminę žalą Lietuvos valstybei, piliečiams ir rinkos paslaugų vartotojams:

- Ydingi lošimų ir loterijų mokesčiniai sprendimai lėmė, jog Lietuva 2015-2022 metais negavo daugiau nei 200 milionų eurų mokesčinių pajamų;
- 2016 metais įteisinusi nuotolinių lošimų organizavimą, o nuo 2019 metų ir loterijų, valstybė ignoruoja ydingą lošimų ir loterijų internete plėtrą. Dėl to vartotojai skatinami rinktis didžiausios rizikos (socialiai pavojingiausias) lošimų ir loterijų formos. O atsakingos institucijos nutyli akivaizdžiai augančius socialinių ir finansinių problemų rodiklius;
- Reguliuotojai neatlieka išsamų lošimų ir loterijų paplitimo tyrimų, tad reguliavimas vykdomas subjektyvių įsivaizdavimų, o ne objektyvių duomenų pagrindu. Valstybė neturi duomenimis pagrįstos lošimų ir loterijų rinkos reguliavimo vizijos. Reguliaciniai sprendimai dažniausiai yra įtakoja interesus grupių ar politinės konjunktūros, todėl priiminėjami greitai, be išsamios analizės, detalaus klausimų aptarimo.

Valstybėje iki šiol nebuvo politinės valios įvertinti Finansų ministerijos ir Lošimų priežiūros tarnybos valdininkų reikšmingas veiklos klaidas, todėl tokios kontroliuojančios institucijos kaip Konkurencijos taryba, Valstybės kontrolė, teisėsaugos tarnybos nerodo iniciatyvos ir nesiima priemonių, galinčių apginti valstybės ir vartotojų interesus.

Panašioje situacijoje 1950 metais JAV Senate buvo įkurtas specialus tyrimų komitetas (Kefauver committee), kurio tyrimo išvados leido sunaikinti organizuoto nusikalstamumo tinklą lošimų industrijoje, įkurti nepriklausomą ekspertinę rinkos reguliavimo ir priežiūros instituciją.

Kadangi Lietuvos lošimų ir loterijų rinkos reguliavime ir jos priežiūroje yra gausu ilgamečių piktnaudžiavimų, dėl kurių valstybė ir visuomenė patyrė dideles netektis, atėjo laikas Seimui inicijuoti reikšmingą parlamentinį tyrimą ir, jei reikalinga, pasitelkus užsienio ekspertus, objektyviai ir nešališkai įvertinti žalą Lietuvos valstybės bei piliečių interesams, nustatyti problemų priežastis ir jų sprendimų būdus.

Pagrindiniai faktai, kuriais remiasi šie teiginiai, trumpai išdėstyti žemiau, o išsami informacija pateikiama Prieduose:

1. Ydingi lošimų ir loterijų mokesčiniai sprendimai lėmė, jog Lietuva 2015-2022 metais negavo reikšmingų mokesčinių pajamų:
 - a. Loterijų rinkoje susiformavo ir veikia faktinis privačių asmenų kontroliuojamas monopolis. Pagrindiniai naudos gavėjai yra privatūs (o ne vieši) asmenys. Vien per 2015-2022 metus visuomenė negavo iki 213,9 mln. eurų mokesčinių pajamų ir paramos; (Priedas Nr.1)

- b. Finansų ministerijos valdininkai, „pamiršę“ loterijų misiją veikiant efektyviausiu būdu remti geruosius valstybės projektus, privačiam loterijų monopolui reguliarai daro reguliacines ir mokesčines išimtis valstybės biudžeto pajamų sąskaita. Paskutinis pavyzdys – 2021-12-15 sprendimas, kuriuo privatiems loterijų monopolio valdytojams mokesčinė našta už 2022 metus nepagrįstai sumažinta apie 3,8 mln. eurų. Šios sumos neteks valstybės biudžetas ir jo asignavimų gavėjas – Lietuvos sportas. Analogiškas sprendimas buvo priimtas 2019-12-10, kai lošimų mokesčio tarifas atskiroms lošimų rūšims buvo padidintas 30-50%, o loterijų mokesčis liko nepakeistas – vėlgi, valstybės biudžeto sąskaita; (Priedas Nr.2)
- c. Dėl mokesčinių lengvatų nuotolinių lošimų organizatoriams nuo 2016-01-01 iki 2022-07-01 valstybės biudžeto pajamų praradimas sudaro apie 9,9 mln.; (Priedas Nr.3)
- d. Lietuvoje viešai neskelbiami lošimų ir loterijų bendrovių duomenys. Tai leidžia nuslėpti faktą, jog dėl ydingo reguliavimo lošimų ir loterijų veiklos pajamos ir perteklinis pelnas sukonzentruotas vos 3-4 bendrovėse, kurios užima dominuojančią padėtį oligopolinės struktūros rinkoje. Todėl konkurencinėje rinkoje įprastas ir Lietuvoje šiuo metu vis dar taikomas pajamų apmokesčinimo modelis savo paskirties nebeatlieka. Dėl savalaikio progresinių mokesčio tarifų (priklasomai nuo bendrujų pajamų dydžio) netaikymo, valstybės biudžetas kasmet negauna 10-15 mln. eurų pajamų vien iš lošimų sektoriaus; (Priedas Nr.4)
- e. Atskira valstybės politikos ir jos įgyvendinimo problema – tai nelegalių nuotolinių lošimų ir loterijų pasiūla. Skirtingais vertinimais, kone trečdalį Lietuvos paklausos gali tenkinti šešelinę šių lošimų ir loterijų pasiūla. Atsakingos valstybės institucijos neskiria šiai problemai pakankamai dėmesio, todėl valstybės biudžetas kasmet netenka dešimčių milijonų eurų pajamų. Tyrimas turėtų įvertinti, kokios priežastys ir kliūtys Lietuvoje neleidžia atsakingoms institucijoms vykdyti savo uždavinių;
2. 2016 metais įteisinusi nuotolinių lošimų organizavimą, o nuo 2019 metų ir loterijų, valstybė ignoruoja ydingą lošimų ir loterijų internete plėtrą:
- a. 2015 metais bendra suma, išleista lošimuose ir loterijose, sudarė apie 783,5 mln. €, tačiau dėl itin aktyvios nuotolinių lošimų plėtros 2016-2021 metų laikotarpiu jau 2021 metais ši bendra suma pasiekė 1987,7 mln. €, t.y. loterijose ir lošimuose lošimo mastas (intensyvumas) išaugo pustrečio karto (153,7 proc.); (Priedas Nr.5)
- b. Toks rezultatas pasiektas dėl itin aktyvaus didžiausios socialinės rizikos lošimų ir loterijų (neribotų statymų) rūsių populiarinimo ir augimo internete. Valstybės institucijos šio proceso ne tik nekontroluoja, tačiau ir toliau aktyviai remia nuotolinių lošimų ir loterijų organizatorius, lengvina jiems veiklos sąlygas. Tuo metu nuosaikių lošimų organizatoriams (ypač – antžeminėse lošimo vietose, kur didžiausias darbo vietų skaičius ir užimtumas, o rentabilumas nepalyginamai mažesnis nei nuotolinio lošimuose ir loterijose) kasmet priimami vis nauji neproporcingi ribojimai ir veiklos barjerai;
- c. Nuotolinių lošimų augimas tiesiogiai atkartoja indikacijas, jog dėl perteklinio skatinimo ir rizikingiausių lošimų populiarinimo lošėjai vis aktyviau teikia prašymus neleisti jiems

lošti. 2017 metais pradėjės veikti Apribojusių savo galimybę lošti asmenų registras 2022 metų pradžioje jau buvo gavęs daugiau nei 24,8 tūkst. asmenų prašymus. (Priedas Nr.6)

3. Valstybė neatlieka išsamių lošimų ir loterijų paplitimo tyrimų, todėl reguliavimas vykdomas subjektyvių įsivaizdavimų, o ne objektyvių duomenų pagrindu:

- a. Per 20 metų nuo 2001 metų, kada legalizuoti azartiniai lošimai, Lietuvos valstybės institucijos neatliko nei vieno išsamaus moksliškai pagrįsto lošimų ir loterijų paplitimo tyrimo, kuriame būtų naudojamos pasaulyje pripažintos metodikos (DSM ir kt.), o savo imtimi būtų reprezentatyvus visos šalies mastu; (Priedas Nr.7)
- b. Nėra atlikta ir jokių ekonometriniai lošimų ir loterijų rinkos tyrimų, kurie leistų įvertinti šių laisvalaikio paslaugoms priskiriamą veiklų suminę naudą ir žalą visuomenei. Teisės aktų pakeitimai inicijuojami pasiremiant vienkartiniais aiškinamaisiais raštais, kuriuose teikiama dalinė, subjektyviai atrinkta ir nekritiškai vertinama informacija. Jokių kaštų ir naudos analizė nėra atliekama. Teisėkūros procedūros vyksta greitai, siūlymai deramai neišdiskutuojami ir neaptariami.
- c. Tokių tyrimų [A ir B detalizuoti] (paplitimo ir ekonometriniai) duomenys turėtų būti valstybės politikos pamatas. Tai panaikintų subjektyvių vidurinės grandies valdininkų asmenines preferencijas ir užkirstų galimybę formuotis korupcinei sistemai. Šiandien už valstybės politiką atsakingi asmenys tokiai tyrimai vengia ar net aktyviai juos sabotuoja, nes tai užkirstų jiems galimybę manipuliuoti rinkos duomenimis.
- d. Nesant objektyvių duomenų valstybės politiką formuoja niekam neatskaitingi vidurinės grandies valstybės tarnautojai. Kaip esminę korupcijos riziką tai ne kartą yra įvardinusi ir Specialiųjų tyrimų tarnyba.

Vidurinės grandies valstybės tarnautojai Finansų ministerijoje ir Lošimų priežiūros tarnyboje asmeniškai yra atsakingi už milžiniškus ilguoju laikotarpiu biudžetinių pajamų praradimus, jų sukurtą ir globojamą monopolį loterijų sektoriuje, panašias besivystančias tendencijas nuotoliniuose lošimuose, už jų proteguojamą rizikingiausias neigiamas socialines pasekmes generuojančią lošimų ir loterijų rinkos struktūrą, išvešėjusius ir nekontroliuojamus neribotų statymų nuotolinis lošimus ir loterijas. Formali lošimų ir loterijų priežiūros ir reguliavimo veikla patyrė fiasko, nes Lietuvoje susiformavo lošimų ir loterijų rinka, kurioje dominuoja didžiausios socialinės rizikos lošimo paslaugos, o pati rinka koncentruojasi kelių bendroviių rankose. Ši realybė dangstoma subjektyviomis „ekspertų“ nuomonėmis, nedaromi valstybės ir sabotuojami nepriklausomi situacijos tyrimai. Paradoksalu, tačiau tokiai korupcinė sistemą turinti atskleisti nepriklausoma žiniasklaida yra susaista daugybiniais daugiamilijoninės vertės reklaminiais įsipareigojimais, nes nuotolinių lošimų ir loterijų rinka paremta itin aktyviu ir pertekliniu paslaugų reklamavimu pagrindinėse žiniasklaidos priemonėse. Tai patvirtina reklamos stebėsenos duomenys (Priedas Nr.8).

Tokį valstybės tarnybos atstovų veikimą prieš valstybę ir viešajį interesą galima įveikti tik sekant minėtu JAV Senato pavyzdžiu ir inicijuojant specialų parlamentinį tyrimą. Jo metu turi būti ištirta ir įvertinta – žalos (negautų pajamų) valstybės biudžetui priežastys ir mastas, suformuotos rinkos struktūros prieštaravimai viešajam interesui ir atsakingo lošimo principams, atskirų valstybės tarnautojų asmeninės atsakomybė už šias pasekmes sukėlusius sprendimus.

Nacionalinė lošimų ir žaidimų verslo asociacija įkurta 1994 metais ir yra seniausia Lietuvoje lošimų ir žaidimų verslą atstovaujanti organizacija, siekianti socialiai atsakingo lošimų sektoriaus formavimo bei šios veiklos organizavimo.

Asociacija yra pasiruošusi suteikti dalykinę ekspertinę pagalbą tiriant ir vertinant aukščiau aptariamas aplinkybes.

Pagarbiai

NLŽVA prezidentas

Evaldas Magelinskas

Nacionalinė Lošimų ir Žaidimų Verslo Asociacija
Vijoklių g. 2, Ramučių k.
54468 Kauno r.
Lietuva

Tel.: +370 37 226434
e.paštas: info@nlzva.lt

Priedai:

1. 2015-2022 metais Lietuvos valstybės biudžeto negautų mokesčinių pajamų ir paramai nesuteiktų lėšų vertinimas – žala dėl loterijų nesukauptų lėšų iki 213,9 mln. €
2. 2022 metais prognozuojamų iš loterijų negautų Lietuvos valstybės biudžeto mokesčinių pajamų vertinimas – dėl 2021-12-15 sprendimo valstybės biudžetas praras 3,8 mln. €
3. 2016-2022 m. I pusm. iš nuotolinių lošimų negautų Lietuvos valstybės biudžeto mokesčinių pajamų vertinimas – dėl lengvatinio mokesčio nuotoliniam lošimams prarasta apie 9,9 mln. €
4. 2021 metais Lietuvos valstybės biudžeto negautų mokesčinių pajamų vertinimas – žala dėl netaikomo progresinio pajamų apmokestinimo apie 10-15 mln. €
5. Nuotolinių lošimų rinkos dalies augimas 2016-2021 metais
6. Prašymų neleisti lošti skaičiaus ir nuotolinių lošimų GGR augimo koreliacija 2016-2021 m.
7. LPT atliktu padėties lošimų ir loterijų rinkoje palyginimas
8. Lietuvos reklamos stebėsenos duomenys už 2019-2021 metus

Priedas Nr.1

2015-2022 metais Lietuvos valstybės biudžeto negautų mokestinių pajamų ir paramai nesuteiktų lėšų vertinimas – žala dėl loterijų nesukauptu lėšų iki 213,9 mln. €

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Loterijų pajamos	73,5	83,4	91,7	105,1	113,9	106,3	129,1	154,9
Surinkta loterijų ir lošimų mokesčio	3,4	4,1	4,5	5,1	5,6	5,4	6,3	7,7
Labdarai ar paramai skirta suma	5,5	n/d	7,3	8,4	9,1	8,5	10,3	12,4
Bendra suma, kuri atiteko labdarai (paramai) ir mokesčiams	8,9	4,1	11,8	13,5	14,7	13,9	16,6	20,1
Suma, labdarai arba paramai, kuri atitektų viešojo intereso projektams, jei loterijų organizavimas būtų patikėtas nacionalinei loterijai, kuri jiems skirtų 25% savo pajamų	18,4	20,8	22,9	26,3	28,5	26,6	32,3	38,7
Suma, kuri atitektų valstybei mokestinių pajamų forma, jei loterijų organizavimas būtų patikėtas nacionalinei loterijai, kuri mokesčiams skirtų 12% savo pajamų	8,8	10,0	11,0	12,6	13,7	12,8	15,5	18,6
Bendra suma, kuri atitektų labdarai (paramai) ir mokesčiams	27,2	30,9	33,9	38,9	42,1	39,3	47,8	57,3
Skirtumas tarp valstybės/paramos gavėjų gaunamų sumų pagal dabartinį reguliavimą ir taikytinus mokesčius ir siektiną reguliavimą (iteisinus nacionalinę loteriją pagal Jungtinės	18,3	26,8	22,1	25,4	27,4	25,5	31,2	37,2

Karalystės modelij)									
Bendra nesukaupta suma (už laikotarpį nuo 2015-01-01 iki 2022-12-31) laiku nejteisinus nacionalinės loterijos pagal Jungtinės Karalystės modelį	213,9								

* Prognozuojamas pajamų augimas 2021-2022 metais – 20 proc. (2020-2021 sudarė apie 21-22 proc.).

Priedas Nr.2

2022 metais prognozuojamų iš loterijų negautų Lietuvos valstybės biudžeto mokesčinių pajamų vertinimas – dėl 2021-12-15 sprendimo valstybės biudžetas praras 3,8 mln. €

Loterijų organizatorių pajamos (2021 m.)	129,1 mln. €
Prognozuojamas pajamų augimas 2021-2022 metais (2020-2021 sudarė apie 21-22 proc.)	20%
Prognozuojamos loterijų organizatorių pajamos (2022 m.)	154,9 mln. €
Senojo modelio mokesčinė našta 2022 m. I pusmečio pajamoms: - 8% nuo pajamų paramai - 5% nuo pajamų specialusis mokesčis	6,2 mln. € 3,9 mln. €
Senojo modelio mokesčinė našta 2022 m. II pusmečio pajamoms: - 8% nuo pajamų paramai - 5% nuo pajamų specialusis mokesčis	6,2 mln. € 3,9 mln. €
Naujojo modelio mokesčinė našta 2022 m. II pusmečio pajamoms: - 18% nuo pajamų specialusis mokesčis	13,9 mln. €
Naujojo modelio netaikymo išimties loterijų 2022 m. II pusmečio pajamoms kaina valstybės biudžetui	13,9 – 6,2 – 3,9 = 3,8 mln. €

Priedas Nr.3

2016-2022 m. I pusm. iš nuotolinių lošimų negautų Lietuvos valstybės biudžeto mokesčinių pajamų vertinimas – dėl lengvatinio mokesčio nuotoliniam lošimams prarasta apie 9,9 mln. €

Žala dėl per menko nuotolinių lažybų apmokestinimo

Specialiojo mokesčio tarifas antžeminėms lažyboms 2016-2019 m.	15%
Specialiojo mokesčio tarifas nuotolinėms lažyboms 2016-2019 m.	10%
Suminės nuotolinių lažybų bendrosios pajamos (GGR) 2016-2019 m.	70,9 mln. €
Sumokėta nuotolinių lažybų organizatorių 2016-2019 m. specialiojo mokesčio	7,1 mln. €
Būtų sumokėta nuotolinių lažybų organizatorių 2016-2019 m. specialiojo mokesčio, jeigu būtų taikomas antžeminėms lažyboms taikytas tarifas	10,6 mln. €
Specialiojo mokesčio tarifas antžeminėms lažyboms nuo 2020 m.	18%
Specialiojo mokesčio tarifas nuotolinėms lažyboms nuo 2020 m.	13%
Nuotolinių lažybų bendrosios pajamos (GGR) 2020 m.	26,5 mln. €
Nuotolinių lažybų bendrosios pajamos (GGR) 2021 m.	34,3 mln. €
Prognozuojamos lažybų veiklos pajamų augimas 2021-2022 metais (2020-2021 sudarė apie 29,5 proc.)	25%
Prognozuojamas nuotolinių lažybų bendrosios pajamos (GGR) 2022 m. I pusm.	21,4 mln. €
Prognozuojamas bendras nuotolinių lažybų bendrosios pajamos (GGR) 2020-2022 m. I pusm.	82,2 mln. €
Prognozuojama nuotolinių lažybų organizatorių 2020-2022 m. I pusm. specialiojo mokesčio suma	10,7 mln. €
Prognozuojama nuotolinių lažybų organizatorių 2020-2022 m. I pusm. specialiojo mokesčio suma, jeigu būtų taikomas antžeminėms lažyboms taikytas tarifas	14,8 mln. €
Žala valstybės biudžetui 2016-2019 m.	3,5 mln. €
Prognozuojama žala valstybės biudžetui 2020-2022 m. I pusm.	4,1 mln. €

Bendra mokesčinių lengvatų nuotolinių lažybų organizatoriams žala 2016-2022 m. I pusm.	$(10,6 - 7,1) + (14,8 - 10,7)$ $= 7,6 \text{ mln. } \text{€}$
---	--

Žala dėl per menko nuotolinių stalo lošimų apmokestinimo

Metai	Galiojantis tarifas nuotoliniam lošimams	Faktinis % tarifas antžeminiam jrenginiams	Nuotolinių stalų GGR	Nuotoliniuose lošimuose mažiau surinkta mokesčių
2016	10%	14,45%	268 053	-11 940
2017	10%	12,56%	333 169	-8 527
2018	10%	12,63%	371 208	-9 776
2019	10%	12,37%	420 978	-9 987
2020	13%	11,94%	1 912 007	20 204
2021	13%	13,64%	5 847 511	-37 436
2022*	13%	13,64%	2 923 756	-18 718
			VISO:	-76 183 €

NB! Faktinis tarifas antžeminiam jrenginiams skaičiuojamas imant LPT pateiktą jrenginių skaičių ir taikant jiems fiksotą mokesčij už jrenginį. Gautą mokesčio sumą padalinant iš atitinkamo laikotarpio GGR.

Žala dėl per menko nuotolinių A kategorijos lošimų apmokestinimo

Metai	Galiojantis tarifas nuotoliniam lošimams	Faktinis % tarifas antžeminiam jrenginiams	Nuotolinių jrenginių GGR	Nuotoliniuose lošimuose mažiau surinkta mokesčių
2016	10%	16,54%	1 214 627	-79 399
2017	10%	15,42%	5 861 084	-317 447
2018	10%	15,78%	8 763 025	-506 698

2019	10%	14,54%	15 290 519	-694 285
2020	13%	12,19%	29 948 917	243 610
2021	13%	13,62%	59 648 676	-368 761
2022*	13%	13,62%	29 824 338	-184 380
			VISO:	-1 907 362 €

NB! Faktinis tarifas antžeminiams įrenginiams skaičiuojamas imant LPT pateiktą įrenginių skaičių ir taikant jiems fiksotą mokesčių už įrenginį. Gautą mokesčio sumą padalinant iš atitinkamo laikotarpio GGR.

Žala dėl per menko nuotolinių B lošimų apmokestinimo

Metai	Galiojantis tarifas nuotoliniam lošimams	Faktinis % tarifas antžeminiams įrenginiams	Nuotolinių įrenginių GGR	Nuotoliniuose lošimuose mažiau surinkta mokesčių
2016	10%	11,86%	165 335	-3 077
2017	10%	11,23%	716 684	-8 798
2018	10%	11,99%	619 534	-12 348
2019	10%	12,05%	839 399	-17 204
2020	13%	14,96%	1 237 328	-24 253
2021	13%	20,39%	2 411 129	-178 094
2022*	13%	20,39%	1 205 565	-89 047
			VISO:	-332 825 €

NB! Faktinis tarifas antžeminiams įrenginiams skaičiuojamas imant LPT pateiktą įrenginių skaičių ir taikant jiems fiksotą mokesčių už įrenginį. Gautą mokesčio sumą padalinant iš atitinkamo laikotarpio GGR.

Bendra žala valstybės biudžetui:

- Dėl per menko nuotolinių lažybų apmokestinimo – apie 7,6 mln. €
- Dėl per menko nuotolinių stalo lošimų apmokestinimo – apie 0,08 mln. €
- Dėl per menko nuotolinių A kategorijos lošimų apmokestinimo – apie 1,9 mln. €

- Dėl per menko nuotolinių B kategorijos lošimų apmokestinimo – apie 0,33 mln. €

Todėl suminė lengvatinio nuotolinių lošimų apmokestinimo žala valstybės biudžetui 2016-2022 m. I pusm. sudaro **apie 9,9 mln. €**.

Priedas Nr.4

2021 metais Lietuvos valstybės biudžeto negautų mokesčinių pajamų vertinimas – žala dėl netaikomo progresinio apmokestinimo apie 10-15 mln. €.

Lošimų priežiūros tarnyba 2022-02-09 nuasmenintai paskelbė, jog pagal preliminarius duomenis 2021 metais bendras vien tik lošimus organizuojančių bendrovių grynasis pelnas siekė 40,1 mln. eurų. Loterijų atveju analogiško rodiklio tarnyba sąmoningai nepaskelbė. Įvertinus, kad loterijų organizatoriuų bendrosios pajamos (GGR) išaugo 22,4%, o loterijų rinką faktiškai monopolizavusių dviejų susijusių bendrovių pajamos ir pelnas 2021 metais sudarė daugiau nei 99% loterijų rinkos pajamų ir joje gauto pelno, todėl darytina išvada, jog ir šiame sektoriuje dvi bendrovės turėjo viršpelni.

Lyginant NLŽVA narių finansinius duomenis ir analizuojant tiketinį perteklinio pelno centrų formavimąsi nuotolinių lošimų ir loterijų rinkoje, darytina išvada, jog dėl ydingo ir turinčio nusikalstamos veiklos požymiu lošimų ir loterijų rinkos reguliavimo pasekmii, trys nuotolinius lošimus ir dvi loterijas organizuojančios bendrovės yra užvaldžiusios rinką, dėl to yra pagrindinės pajamų ir suminio perteklinio pelno gavejos.

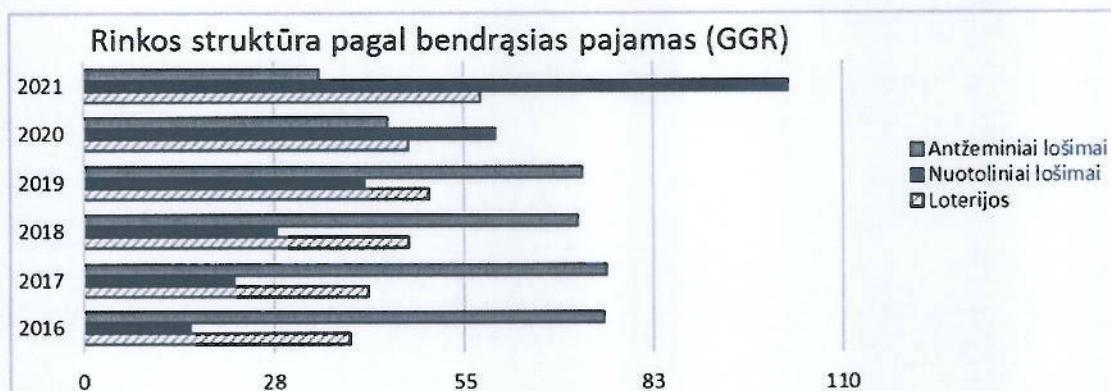
Kitaip tariant, perteklinis lošimų ir loterijų organizavimo pelnas, kuriuo disponuoja šios bendrovės, atsiranda dėl to jog jų pajamos nėra apmokestinamas specialiu aukštėniu (progresiniu) tarifu. O būtent toks turi būti taikomas reguliuojamos ir kontroliuojamos ekonominės veiklos (būtent tokia yra lošimų ir loterijų veikla) atveju. Perteklinis pelnas turi būti sugrąžinamas į valstybės biudžetą per atidū lošimų ir loterijų organizatoriuų kaštų (išlaidų) tikrinimą ir pajamų apmokestinimą specialiu padidintu tarifu.

Dėl tokio tarifo netaikymo Lietuvos valstybės biudžetas metai iš metų patiria milijoninius praradimus. Remiantis, kitų Europos valstybių pavyzdžiais (detali informacija gali būti pateikta papildomai), galima vertinti, jog Lietuvos valstybės biudžetas vien per 2021 metus negavo apie 10-15 mln. eurų mokesčinių pajamų. Už tai atsakingi situaciją rinkoje analizuojantys ir valstybės politikos pasiūlymus formuojantys vidurinės grandies valstybės tarnautojai.

Priedas Nr.5

Nuotolinių lošimų rinkos dalies augimas 2016-2021 metais (pagal bendrąsias pajamas, GGR)

	Antžeminiai lošimai, GGR mln. €	Nuotoliniai lošimai, GGR mln. €	Loterijos (nuotolinės ir antžeminės neišskirtos) GGR mln. €
2021	34,0	102,2	57,4
2020	43,9	59,6	46,9
2019	72,1	40,5	49,9
2018	71,4	28,0	46,8
2017	75,6	21,8	41,1
2016	75,4	15,4	38,5

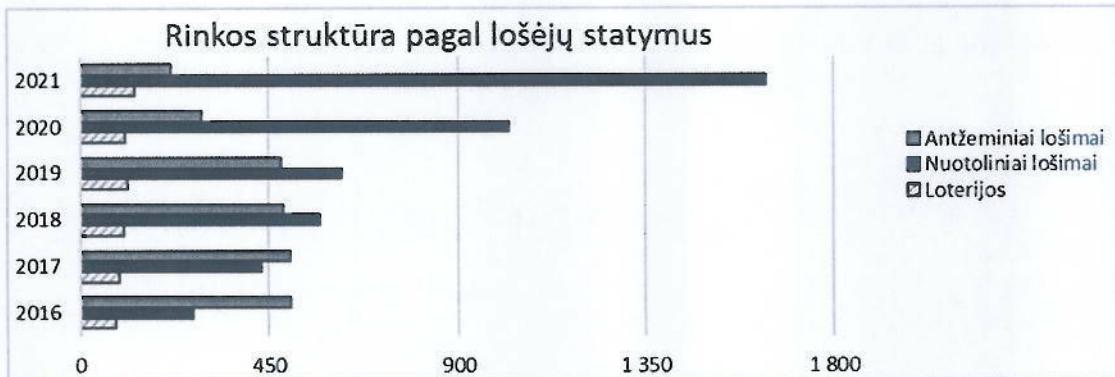

Nuotolinių lošimų rinkos paslaugų (vartojimo) augimas 2016-2021 metais (pagal statytas sumas)

	Antžeminiai lošimai, statymų suma mln. €	Nuotoliniai lošimai, statymų suma mln. €	Loterijos (nuotolinės ir antžeminės neišskirtos), statymų suma mln. €
2021	218,5	1639,8	129,1
2020	288,6	1023,3	106,3
2019	477,2	622,8	113,9
2018	484,4	570,4	105,1
2017	499,7	430,7	91,7

2016	500,4	270,0	83,4
------	-------	-------	------

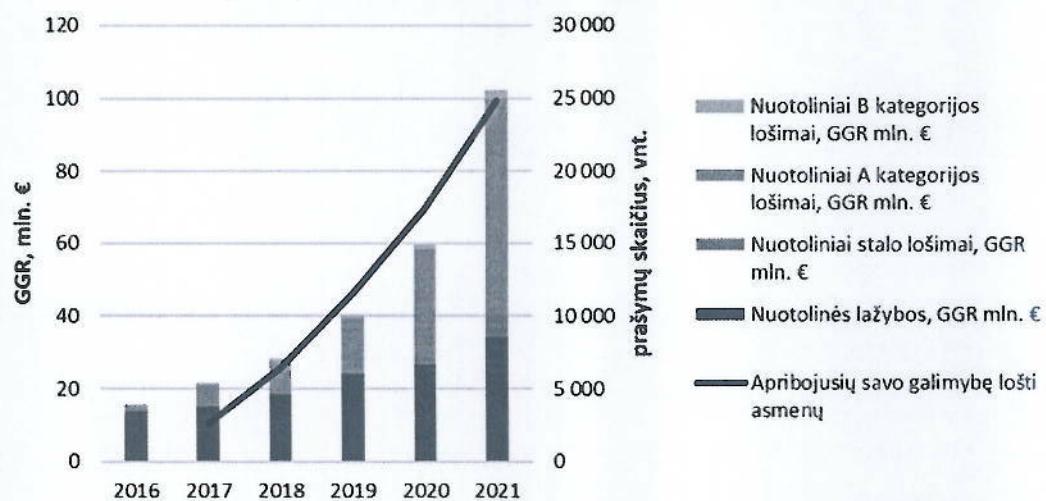

Priedas Nr.6

Prašymų neleisti lošti skaičiaus ir nuotolinių lošimų bendrujų pajamų (GGR) augimo koreliacija 2016-2021 m.

	Nuotolinės lažybos, GGR mln. €	Nuotoliniai stalo lošimai, GGR mln. €	Nuotoliniai A kategorijos lošimai, GGR mln. €	Nuotoliniai B kategorijos lošimai, GGR mln. €	Apribojusių savo galimybę lošti asmenų
2016	13,8	0,3	1,2	0,2	-
2017	14,9	0,3	5,9	0,7	2 580
2018	18,3	0,4	8,8	0,6	6 453
2019	23,9	0,4	15,3	0,8	11 532
2020	26,5	1,9	29,9	1,2	17 348
2021	34,3	5,8	59,6	2,4	24 833

Nuotolinių lošimų (be loterijų) bendrujų pajamų (GGR) ir prašymų neleisti lošti skaičiaus koreliacija

Duomenų šaltinis: Lošimų priežiūros tarnyba, Lošimų rinkos Lietuvos apžvalga „Žalioji knyga 2021“.

Priedas Nr.7

LPT atliktų padėties lošimų ir loterijų rinkoje palyginimas

Lošimų priežiūros tarnyba savo interneto svetainėje yra paskelbusi 6 visuomenės nuomonų apklausų rezultatų santraukas. Jų imties ribotumas (~1000 respondentų) lemia itin didelę paklaidą (skirtingais atvejais net 3-4%), nes analizuojami visuomenėje menkai paplitę reiškiniai. Be to, 2020-2021 metais apklausos darytos nuotoliniu būdu, kas dar sumažino galimybę užtikrinti duomenų patikimumą.

Net paprastas palyginimas atskleidžia tokį nenuoseklį ir neišsamių tyrimų prieštaragingumą – lošiančių asmenų skaičius 1-3 metų laikotarpiu svyruoja nuo 7 iki 53 procentų.

Jokių kitokiu lošimų paplitimo tyrimų LPT neskelbia, nes nėra atlikusi.

Taip pat nėra atlikta ir neskelbiama jokių lošimų ir loterijų ekonomikos studijų, kurios galėtų ir turėtų būti reguliavimo politikos sprendimų pagrindu.

Metai	Tyrimo dalykas	Pagrindinė išvada	Trūkumai
2021-11-15_27	Azartiniai lošimai ir loterija	Lošia 10%	Imties ribotumas (N=1000) lemia didelę paklaidą
2020-10-09_18	Azartiniai lošimai ir loterija	Lošia 12%	Imties ribotumas (N=1001) lemia didelę paklaidą
2019-09-06_14	Azartiniai lošimai ir loterija	Lošia 10%	Imties ribotumas (N=1001) lemia didelę paklaidą
2017-01-27_02-05	Tyrimas azartinių lošimų ir loterijų tema	Lošia 13%	Imties ribotumas (N=1021) lemia didelę paklaidą
2014 m. liepos mėn.	Tikslinės grupės lošimo įpročių tyrimas	Lošia 53%	Imties ribotumas (N=1003) lemia didelę paklaidą
2013-12-06_15	Lietuvos gyventojų apklausa azartinių lošimų tema	Lošia 7%	Imties ribotumas (N=1002) lemia didelę paklaidą
n/d	Europos valstybės atliktu tyrimų azartinių lošimų paplitimo tema apžvalga	Problemų dėl lošimo mastas aštuoniose valstybėse narėse, kurios atliko paplitimo tyrimą savo šalyje, svyruoja nuo 0,5 % iki 6,5 %.	Palyginimui su Lietuva nėra kriterijų ir duomenų

Priedas Nr.8

Lietuvos reklamos stebėsenos duomenys už 2019-2021 metus

Metai	Lošimų organizatoriu asignavimai reklamai (gross mln. €)	Loterijų organizatoriu asignavimai reklamai (gross mln. €)	Bendra asignavimų reklamai suma (gross mln. €)
2021	29,00	17,73	46,73
2020	14,74	15,88	30,62
2019	11,72	18,71	30,43

Duomenų šaltinis: Kantar, AdexSpot 2019 – 2021.

